

SENAT RP

ZAPIS STENOGRAFICZNY

Posiedzenie
Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi (66.)
w dniu 4 czerwca 2013 r.

VIII kadencja

Porządek obrad:

1. Informacja posła do Parlamentu Europejskiego Janusza Wojciechowskiego w sprawie raportu dotyczącego dopłat bezpośrednich dla rolników.
2. Informacja ministra rolnictwa i rozwoju wsi o istniejących krajowych instrumentach wsparcia rolnictwa.
3. Informacja ministra rolnictwa i rozwoju wsi o planowanych krajowych instrumentach wsparcia rolnictwa po 2014 r.

(Początek posiedzenia o godzinie 16 minut 07)

(Posiedzeniu przewodniczy przewodniczący Jerzy Chróścikowski)

Przewodniczący Jerzy Chróścikowski:

Rozpaczynam posiedzenie Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi. To już sześćdziesiąte szóste posiedzenie.

Do rozpatrzenia dzisiaj są zaproponowane dwa punkty porządku obrad, to jest informacja ministra rolnictwa i rozwoju wsi o istniejących krajowych instrumentach wsparcia rolnictwa i, jako punkt drugi, informacja ministra rolnictwa i rozwoju wsi o planowanych krajowych instrumentach wsparcia rolnictwa po 2014 r.

Witam na posiedzeniu komisji, jeszcze raz, pana ministra rolnictwa i osoby mu towarzyszące. Witam również pozostałe osoby, które zechciały przyjąć zaproszenie państwa senatorów.

Ja mam do państwa jedną prośbę. Skontaktowałem się, w zasadzie dopiero w ostatniej chwili, można powiedzieć, z panem przewodniczącym komisji rolnictwa Parlamentu Europejskiego Januszem Wojciechowskim, który pracuje nad zmianami, można powiedzieć, co do negocjacji, które w tej chwili trwają. Dotyczą one wspólnej polityki rolnej, a szczególnie płatności bezpośrednich. I jeśliby państwo wyrazili zgodę, wysłuchalibyśmy na początku krótkiej informacji o tym. Jak rozumiem, taka informacja pana przewodniczącego to jest kwestia czterech – pięciu minut. A myślę, że jesteśmy w trakcie procedowania tam bardzo ważnego elementu. Pan minister, jak sądzę, również chętnie wysłucha, jaka jest w tej chwili propozycja, co do której Parlament Europejski chce poparcia, tak myślę, polskiego rządu i naszego jako Sejmu i Senatu.

Jest na to zgoda? Nie ma sprzeciwu, więc proszę w pierwszej kolejności o taką krótką informację. Jest też tu taki jednostronnicowy tekst – jakby go można rozdać – który pokazuje obrazowo to, nad czym europarlament w tej chwili pracuje. Chodzi o wspólne, można powiedzieć, negocjacje, które jeszcze trwają, między Radą Unii Europejskiej a Parlamentem Europejskim. A to dla nas jest bardzo istotne.

Proszę, Panie Przewodniczący.

Posel do Parlamentu Europejskiego Janusz Wojciechowski:

Bardzo dziękuję, Panie Przewodniczący, za umożliwienie wypowiedzenia się w tej kwestii. I dziękuję wszystkim państwu senatorom za zgodę na takie zakłócenie przewidzianego porządku obrad.

Proszę państwa, ja przygotowałem taki krótki pisemny materiał, więc tylko jak najkrócej powiem, w czym rzecz. Otóż w dotyczącej dopłat bezpośrednich części, że tak powiem, takiego trylogu, który się odbywa, odnośnie do całego pakietu przepisów dotyczących wspólnej polityki rolnej po 2014 r., ja uczestniczę jako przedstawiciel grupy EKR. I w ramach tej debaty pozwoliłem sobie przedstawić propozycję, która jest oficjalną propozycją grupy EKR – czyli konserwatystów i reformatorów – to znaczy propozycję doprowadzenia jednak do pewnej korekty tego, co przyjęte zostało na posiedzeniu Rady. Chodzi o korektę korzystną dla Polski i dla większości nowych krajów członkowskich. Ja nie będę wchodził w szczegóły, bo na to za mało czasu, ale powiem najogólniej: cała ta idea polega na tym, że wychodzimy z kwoty ogólnej, którą przyjęła Rada. Zakładamy, że nie uda się już politycznie uzyskać zwiększenia kwoty na dopłaty bezpośrednie – bo o tej części mówimy, o dopłatach bezpośrednich – że nie uda się uzyskać kwoty wyższej niż ta, na jaką się zgodziła Rada. Ale proponujemy, żeby z kolei sposób podziału tej kwoty był przeprowadzony według propozycji Parlamentu Europejskiego, zdecydowanie korzystniejszej dla Polski.

Wyliczyliśmy procentowo, że jeżeli się weźmie kwotę przyjętą przez Radę – to jest 294 miliardy euro, a nie 300 miliardów, jak to początkowo proponowały Komisja i, w ślad za tym, Parlament – i podzieli się tę kwotę w taki sposób, w jaki chciał dzielić Parlament według przyjętego przez siebie załącznika, to jest to propozycja dla Polski korzystniejsza o 507 milionów euro. I wszystkie te kwoty zostały po prostu przeliczone przez ten współczynnik. Tam jest jeszcze jeden... Tu pewnie pan... Nie byliśmy na posiedzeniu Rady, ale, jak rozumiem, sytuacja krajów bałtyckich jest korzystniejsza, bo one coś tam sobie na Radzie wywalczyły. Tak więc to nie jest taki prosty, jakby mechaniczny przelicznik, dlatego że nie chcemy, aby kraje bałtyckie straciły na tej propozycji – bo znów byłby opór. Ta propozycja ma więc być, że się tak wyrażę, zerowa dla krajów bałtyckich, czyli korzystna dla większości nowych krajów członkowskich, najogólniej powiem, z tym wyjątkiem krajów bałtyckich. Tak więc to byłoby tak: kwota według Rady, a sposób podziału między kraje członkowskie – według Parlamentu. To by oznaczało korzyść dla Polski w wysokości 507 milionów euro w całej perspektywie finansowej i korzyści dla większości nowych krajów członkowskich. No, są kraje, które by na tym straciły. Niemcy na przykład... Tam jest tabela, na końcu której pokazano konsekwencje dla poszczególnych krajów członkowskich.

Niemcy i Francja musiałyby na tej propozycji stracić, tak. Ale to według tego sposobu podziału, jaki przyjął Parlament Europejski. Ja nie wiem, jakie są szanse na przeprowadzenie tego. Pewnie będzie to bardzo trudne, no ale myślę, że warto przynajmniej podjąć grę o te pół miliarda euro, bo to też jest dość istotna kwota. Grupa EKR w każdym razie w ramach tego, że tak powiem, trylogu składa taką propozycję. I gdyby było jakieś stanowisko rządu albo komisji, to byłoby to dość istotne.

Ja myślę, że nie powinniśmy ustępować, nie powinniśmy zgadzać się zbyt łatwo na dyskryminujące nas rozwiązania. Jeżeli jest jakaś szansa uzyskać coś więcej, to powinniśmy każdą taką szansę wykorzystać. I dlatego z tym problemem tutaj do państwa przychodzę w takim dość nagłym trybie. Dziękuję, że pan przewodniczący i państwo senatorowie pozwolili mi w tej sprawie zabrać głos.

W tej notatce, która jest tutaj takim załącznikiem do mojej wypowiedzi... To jest kopia pisma, które w tej sprawie ja złożyłem w imieniu grupy EKR do pana posła Capoulasa Santosa, sprawozdawcy Parlamentu w sprawie dopłat bezpośrednich, więc z tego pisma w zasadzie wynika, jaka jest istota tej propozycji. Głos Senatu, głos komisji, byłyby w tej sprawie ważnym wsparciem. Dziękuję.

Przewodniczący Jerzy Chróścikowski:

Dziękuję panu przewodniczącemu za przekazane nam informacje, za inicjatywę. Myśmy już tu na posiedzeniach komisji wielokrotnie dyskutowali nad tą sprawą, było już parę takich spotkań. A trwające negocjacje są, jak myślę, dobrym czasem na to, aby przekonywać się, czy to rozdanie dla nas jest korzystniejsze, czy też nie.

Moje zdanie oczywiście już państwo znacie. Powtarzam: jestem za tym, podobnie jak organizacje i związki zawodowe, żeby jednak jak najwięcej płatności bezpośrednich trafiło do nas. Jeżeli są jakieś inne zdania, to jest tylko jeden problem, w którego sprawie cały czas musi się wypowiedzieć minister rolnictwa, a to dlatego, że rada unii do spraw rolnictwa też będzie miała w tej sprawie znaczący głos, tak myślę. I dlatego ten apel jest skierowany również do ministra rolnictwa.

Rozumiem, że pan minister przyjmuje informację i w tej chwili chyba nie będzie się do niej odnosił? Czy chciałby się jeszcze odnieść do tej sprawy?

Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi Kazimierz Plocke:

Dziękuję za przedstawione informacje. Co do szczegółów, to oczywiście będziemy je analizować. Wiemy, że debata nad budżetem w Parlamencie trwa. Ostateczne rozstrzygnięcia nastąpią pewnie w drugim półroczu. Będziemy też z naszymi kolegami z IPP rozmawiać na temat tych propozycji. Każda dodatkowa kwota będzie oczywiście satysfakcjonująca, ale rozstrzygające będzie głosowanie w Parlamencie, a dzisiaj trudno o tym wyrokować. W każdym razie dziękuję za propozycję panu posłowi Wojciechowskiemu. Dziękuję.

Przewodniczący Jerzy Chróścikowski:

Dziękuję. Rozumiem, że nie prowadzimy dzisiaj debaty na ten temat – mieliśmy już taką okazję. Na razie przyjęliśmy z dużym zadowoleniem tę informację. Jak rozumiem, ogólnie można powiedzieć, że jesteśmy, tak jak pan minister, przychylni temu, żeby polscy rolnicy dostali możliwie jak najwięcej w tej nowej perspektywie. Tak można to zdefiniować, tak?

Dziękuję, Panie Przewodniczący.

Przechodzimy teraz do kolejnego punktu porządku obrad. Jest to informacja ministra rolnictwa i rozwoju wsi o istniejących krajowych instrumentach wsparcia rolnictwa. Myślę, że połączymy tu dyskusję nad oboma punktami, drugim i trzecim, gdyż one są ze sobą jakby zbieżne, po to, żeby pokazać, co było do tej pory, a co będzie ewentualnie przy okazji nowych negocjacji, które są... Na ile jeszcze można wyrównywać krajowymi instrumentami wsparcia w nowej perspektywie...

Proszę, Panie Ministrze.

Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi Kazimierz Plocke:

Dziękuję.

Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo! Panie i Panowie!

Otóż chcę zwrócić uwagę, że pomoc publiczna w rolnictwie udzielana w różnych formach, na podstawie przepisów prawodawstwa krajowego i w oparciu o przepisy unijne, jest prowadzona na podstawie decyzji wydawanych przez organy administracji publicznej a także przez inne podmioty stanowiące sektor finansów publicznych. Chodzi o agencje czy też fundusze, jednostki samorządu terytorialnego bądź instytucje gospodarcze.

W roku 2013 pomoc publiczna w rolnictwie udzielana jest w formie, po pierwsze, dotacji, po drugie – preferencyjnych pożyczek i kredytów oraz sprzedaży na raty; po trzecie – poręczeń i gwarancji; po czwarte – dopłat do oprocentowania kredytów bankowych; po piąte – ulg i zwolnień podatkowych; po szóste – zaniechania poboru podatku, odroczenia terminu jego zapłaty, rozłożenia na raty podatku lub zaległości podatkowych wraz z odsetkami za zwłokę, umorzenia zaległości podatkowej lub odsetek za zwłokę lub opłaty prolongacyjnej; i po siódme – umorzenia lub zaniechania poboru należności albo odraczania lub rozkładania na raty płatności należności stanowiących środki publiczne, zbycia lub oddania do korzystania mienia będącego własnością Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego na warunkach korzystniejszych od oferowanych na rynku.

Panie Przewodniczący, Wysoka Komisjo, w roku 2013 rolnicy i rybacy mają do wykorzystania środki finansowe w ramach krajowych instrumentów wsparcia, po pierwsze, w ramach działań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, w zakresie dopłat do oprocentowania kredytów inwestycyjnych. Jest to kwota 863 milionów zł zapisana w budżecie. Dopłaty do kredytów kłeskowych to 128 milionów zł. Koszty utylizacji padłych zwierząt gospodarskich

to prawie 66 milionów zł. Dotacje z tytułu zalesiania to zaś prawie 47,5 miliona zł. W zakresie funkcjonowania Agencji Rynku Rolnego rolnicy mają do dyspozycji prawie 100 milionów zł dopłat do kwalifikowanego materiału siewnego. A ze środków, które są w dyspozycji ministra rolnictwa i rozwoju wsi, rolnicy mają do dyspozycji prawie 19 milionów zł na dotacje z tytułu postępu biologicznego w produkcji roślinnej, 105 milionów zł na dotacje z tytułu postępu biologicznego w produkcji zwierzęcej, 203,8 miliona zł na dopłatę do składek na ubezpieczenie upraw i zwierząt gospodarskich i 720 milionów zł na zwrot podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolniczej.

Ponadto pomoc udzielana jest przez Agencję Nieruchomości Rolnych, Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej, dyrektorów izb skarbowych i celnych, naczelników urzędów skarbowych i celnych, marszałków województw, starostów, wójtów, burmistrzów i prezydentów miast, w różnych formach przeliczanych na ekwiwalent dotacji brutto zgodnie z przepisami wykonawczymi do ustawy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej. Pomoc udzielana przez Agencję Nieruchomości Rolnych jest przeznaczana między innymi na rozkładanie na raty cen sprzedaży mienia z zasobów Skarbu Państwa, z zastosowaniem preferencyjnego oprocentowania. Przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego udzielana jest pomoc w opłacaniu bieżących składek na ubezpieczenie społeczne oraz regulowaniu zaległości z tego tytułu. Jeżeli chodzi o izby skarbowe i celne, naczelników urzędów skarbowych i celnych, marszałków województw oraz wojewodów, to pomoc jest udzielana w związku z należnymi podatkami lub zaległościami podatkowymi lub innymi należnościami. Pomoc udzielana przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej przeznaczana jest na inwestycje dla Państwowego Gospodarstwa Leśnego „Lasy Państwowe” oraz na działania proekologiczne, na przykład usuwanie i unieszkodliwianie eternitu.

W związku z nowym okresem programowania – tutaj chciałbym przejść już do nowej perspektywy – związanym z wygaszaniem dotychczasowych form pomocy publicznej, Komisja Europejska przedstawiła do zaopiniowania przez państwa członkowskie, po pierwsze, projekt rozporządzenia Komisji w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* w sektorze rolnym i, po drugie, projekt rozporządzenia Komisji zmieniającego rozporządzenie nr 1857 z 2006 r. w odniesieniu do okresu jego stosowania. W nowym projekcie pomocy *de minimis* zaproponowano zwiększenie limitu na jedno gospodarstwo z 7,5 tysiąca euro do 10 tysięcy euro. Państwa członkowskie zostaną zobowiązane do wprowadzenia rejestru udzielonej pomocy w formie *de minimis* od 1 stycznia 2016 r.

Chciałbym również poinformować Wysoką Komisję, że ze względu na nieuchwalenie dotychczas nowego rozporządzenia regulującego zasady udzielania pomocy z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju

Obszarów Wiejskich, rozporządzenie nr 1857 z 2006 r. będzie utrzymane w mocy do końca 2014 r. To oznacza, że dotychczasowe formy wsparcia finansowego w ramach krajowych instrumentów wsparcia będą również przesunięte na rok 2014. W międzyczasie wedle zapowiedzi Komisji Europejskiej mają być wydane stosowne rozporządzenia do nowego okresu programowania w zakresie stosowania pomocy publicznej dla sektora rolnego. I chciałbym tu zwrócić uwagę, że w zakresie sprzedaży ziemi jest propozycja, żeby w tym względzie zastosować dziesięcioprocentowy wskaźnik kosztów kwalifikowanych w przypadku realizowania inwestycji, które oczywiście będą dotyczyły spraw związanych z gruntami rolnymi. I to jest wskaźnik ustalony na poziomie 10% wartości całej inwestycji. I to tyle, co dzisiaj możemy przekazać w zakresie instrumentów wsparcia obowiązujących do końca roku 2013. A nowe przepisy będą gotowe w roku 2014, tak żeby mogły wejść w życie od roku 2015. Ostatnia uwaga dotyczy kredytów na sprzedaż ziemi. Ten program ma obowiązywać do końca 2013 r., a od roku 2014 będzie stosowany ten dziesięcioprocentowy wskaźnik. I to tyle, Panie Przewodniczący, z mojej strony co do tych kwestii, których przeanalizowanie na tym posiedzeniu komisji było zaproponowane. Dziękuję.

Przewodniczący Jerzy Chróścikowski:

Dziękuję, Panie Ministrze, za informację.

Mam pytanie, jeśli można. Pan minister wspomniał o możliwości udzielania kredytu na zakup ziemi, czyli jakby spłaty przez agencję... A co z kredytami agencji restrukturyzacji i modernizacji? Czy po 2013 r. też nadal będą?

Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi Kazimierz Plocke:

Dziękuję, Panie Przewodniczący.

Otóż zacznę od sytuacji w roku 2013 i przypomnę, że w budżecie państwa zarezerwowano kwotę na akcję kredytową w zakresie kredytów inwestycyjnych na poziomie 1 miliarda zł i środki de facto zostały wyczerpane. W przypadku kredytów kłęskowych wielkość akcji kredytowej także została ustalona na poziomie 1 miliarda zł. I te środki są jeszcze w dyspozycji, prawdopodobnie będą rozdysponowywane w zależności od ilości zgłoszeń, które będą kierowane do ministerstwa.

Jeżeli chodzi o zwiększenie akcji kredytowej na kredyty inwestycyjne, to chcę poinformować Wysoką Komisję, że dziś sytuacja w związku z taką a nie inną kwestią w budżecie państwa... Mamy odpowiedź na nasz wniosek, który zmierzał do zwiększenia tejże akcji. I odnośna decyzja ministra finansów w zakresie kredytów inwestycyjnych – tak żeby tutaj być precyzyjnym – jest negatywna. Chcę też zwrócić uwagę, że rozpoczęliśmy rozmowy z Bankiem Gospodarstwa Krajowego w zakresie zastosowania przelicznika *de minimis* czy pomocy *de minimis* dla sektora rolnego. W ciągu tygodnia banki mają zgłosić swoje propozycje do tego mechanizmu.

Co do kwestii kredytów inwestycyjnych, tak jak powiedziałem, mamy negatywną ocenę naszego wniosku z uwagi na to, że w budżecie był zapisany 1 miliard zł, która to kwota została już wyczerpana. Dziękuję.

Przewodniczący Jerzy Chróścikowski:

Dziękuję, Panie Ministrze.

Ale z tego, co banki wcześniej sygnalizowały, to one udzielały w roku bieżącym pozytywnych decyzji kredytowych, decyzji, że będą udzielane środki na zakup ziemi. Rozumiem, że skoro nie ma zgody ministra finansów, nie będzie realizacji tego przedsięwzięcia, które było zapowiadane? Czy będzie zrealizowane coś jeszcze? Bo z tego co mówiono wynika, że agencja restrukturyzacji posiadała jeszcze środki, jeszcze była możliwość, pozostała tylko kwestia tego przelicznika. Była dyskusja na ten temat, że skoro zaszły zmiany, to decyzja miała być pozytywna. Czy coś w tej sprawie rzeczywiście się zmieni, czy też mam rozumieć, że na zakup ziemi już nie będzie...

Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi Kazimierz Plocke:

Panie Przewodniczący, jak myślę, dość precyzyjnie powiedziałem, że w budżecie był 1 miliard zł na akcję kredytową, na kredyty inwestycyjne, w tym także i na ziemię, natomiast wniosek, który został sformułowany przez Ministerstwo Rolnictwa, do ministra finansów został rozpatrzony negatywnie, co oznacza, że na dziś takich dodatkowych zwiększeń nie będzie. Dziękuję.

Przewodniczący Jerzy Chróścikowski:

Dziękuję.

Czy ktoś z państwa senatorów chciałby zabrać głos w sprawie przedstawionej tutaj przez pana ministra, czyli w sprawie tych dwóch punktów porządku obrad, nad którymi toczymy łączną debatę?

Nie ma chętnych do zadawania pytań?

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Jak rozumiem, Panie Ministrze, informacja była dostatecznie wyczerpująca, skoro senatorowie już nie mają więcej pytań.

Co do tego, co pan minister powiedział, że jest prawdopodobieństwo kontynuacji tych zadań w 2014 r., które są w tym roku – pan minister dzisiaj potwierdził to, mówiąc, że przypuszcza, że negocjacje nie zakończą się w tym kwartale, tylko dopiero w przyszłym, ja tak to rozumiałem. Tak? Bo wszyscy w Unii Europejskiej twierdzili dotychczas, że będą naciski, że w czerwcu, w czasie obecnej prezydentury prowadzonej przez Irlandię, te negocjacje się zakończą. Czy rzeczywiście one już są na takim etapie, że można powiedzieć, że ich termin będzie przesunięty?

Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi Kazimierz Plocke:

Panie Przewodniczący, jeżeli chodzi o rozporządzenie wyłączeniowe, to z tego co wiem, a jesteśmy informowani na bieżąco, w lipcu odbędzie się kolejne posiedzenie grupy roboczej i spodziewamy się, że to rozporządzenie powinno być wydane w drugiej połowie tego roku. Nie chciałbym jednak tutaj zakreślać żadnego terminu, bo negocjacje pewnie będą mogły mieć jeszcze dłuższy przebieg niż nam się wydaje. W każdym razie ta kwestia tak jest teraz rozstrzygnięta w harmonogramie prac Komisji Europejskiej. Co się zaś tyczy pozostałych spraw związanych z budżetem Unii Europejskiej na nową perspektywę, jak negocjacje dotyczące wspólnej polityki rolnej, to będą one nadal kontynuowane.

A co do wspólnej polityki rybackiej, to chcę powiedzieć, że osiągnięto kompromis w ramach trylogów pomiędzy Parlamentem, Komisją i Radą i podstawowe rozporządzenie w zakresie wspólnej polityki rybackiej zostało opracowane. I w zasadzie na dzisiaj to tyle, co z tych najważniejszych spraw mogę przekazać. Dziękuję.

Przewodniczący Jerzy Chróścikowski:

Dziękuję.

Nie ma więcej pytań.

Dziękuję panu ministrowi i osobom mu towarzyszącym za uczestnictwo w dzisiejszym posiedzeniu komisji, już drugiej w dniu dzisiejszym. I dziękując państwu, zamykam posiedzenie Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

(Koniec posiedzenia o godzinie 16 minut 32)

Kancelaria Senatu

Opracowanie:

Biuro Prac Senackich, Dział Stenogramów

Druk i łamanie: Biuro Informatyki, Dział Edycji i Poligrafii